

Glasilo za kamniški okraj. Izdaja Misijonišče v Grobljah. Urejuje in zastopa izdajatelja Jože Godina, Domžale-Groblje. Tiska Misijonska tiskarna (za tiskarno Jože Godina). — Izhaja mesečno. Posamezna številka stane 1.— Din. Letna naročnina 12.— Din. Cena inseratov po dogovoru.

NAŠA NALOGA

Govor urednika Fr. Kremžarja na prosvetnem Taboru v Mengšu, dne 25. julija 1937

Zadnji teden smo bili pri nas polni pretresujočega kričanja zoper konkordat. Tudi tukaj se je enkrat jasno pokazalo, kako je strnjena protikatoliška fronta tudi v Jugoslaviji in da je ta fronta v resnici odmev tega, kar se dogaja v Rusiji, Nemčiji in drugod po svetu. Saj je boj zoper katoliško Cerkev v vseh časih bil mednarodni, dasi je bil vedno zakrinkan z raznimi nacionalnimi, državnimi in drugimi javnimi interesi. V vseh razdobjih zgodovine katoliške Cerkve sta bili vedno le dve svetovno-nazorni fronti: krščanska in protikrščanska.

Pred poldrugim stoletjem so takozvani prosvetljeni knezi in vladarji Evrope, dasi so se med seboj pobijali, bili edini v tem, da so vzajemno izpodkopavali moč rimsko katoliške cerkve ter da so vsak v svoji državi hoteli ustanovljati nekake »nacionalne cerkve«.

Sto let pozneje je liberalizem ob priliki vatikanskega kongresa, ki je papežovo nezmotljivost razglasil za versko resnico, po vseh državah Evrope započel kulturni boj, ki je potem divjal po Franciji, Italiji, zlasti pa po Nemškem, dokler Bismark po skoro 15letnem boju nazadnje ni klonil. Tiste čase je celo katoliška Avstrija svetu hitela zagotavljati svojo privrženost mednarodni fronti ter je odpovedala konkordat.

Danes divja boj v Rusiji, Španiji, Mehiki in Nemčiji ter drugod. Komunistična Rusija po vsem svetu organizira brezbožno propagando za odpad od Boga, nacionalistična Nemčija pa boljše vizira svoje množice z bojem zoper krščanstvo tako zelo, da je veren protestant izrekel te le besede: »V Nemčiji je bil Kristus oklican za državnega sovražnika!« S tega vidika moramo presojati razmere doma in po svetu ter iz tega sklepati na svoje naloge.

Glede konkordata si moramo katoličani biti na jasnem. Najsi bi bil konkordat še tako dober in najsi bi še tako dovršeno popolne postave jamčile pravice katoliške Cerkve, dejstvo je, da nam nobena državna pomoč ne more pomagati pri pridobivanju človeških duš za Kristusov evangelij. Ta naloga je pridržana Cerkvi božji in le ona jo more izvrševati. Ne zanašajmo se torej na konkordat, ki je sporazumna pogodba med Cerkvijo in državo. Pač pa glejmo, da bomo imeli konkordat katoličani sami med seboj, to se pravi, da bomo vsi člani vojskujoče Cerkve složni in edini ter polni ognja za izpolnjevanje tistih velikih nalog, katere je Cerkev prejela od svojega Učenika in Mojstra. To je edino jamstvo, da bomo naval združene mednarodne fronte zmagoslavno odbili ter

tudi ofenzivno zavojevali vsa človeška srca, katera so danes v zmedi pojmov in bridkosti razmer odtujena evangeliju.

Zato pa moramo biti edini, močni in odločni. Te dni sem bral nekje članek, ki se peča z vprašanjem, kdo je bolj in kdo je manj katoliški med nami. To za nas ni novo vprašanje, ker nam mora biti jasno, da moramo biti vsi brez izjeme čim bolj katoliški, da pa smo brez dvoma še vedno premalo katoliško aktivni in odločni, ker sicer ne bi protiverska in protikrščanska fronta na Slovenskem imela toliko poslušalcev, kolikor jih ima. Vsekakor pa je bolj katoliški tisti, ki papežovo besedo poslušno sprejme in jo brez kritike in ugovora skuša izvajati. Za to pa je poleg ljubezni in zvestobe treba tudi ponižnosti. Naše katolištvo mora biti odločno v zvestobi in delu. Naša zvestoba mora biti trdna kakor granit, kadar nas kliče na delo sv. oče, poglavar katoliške Cerkve in vidni namestnik Kristusov na zemlji. Poklical nas je na delo, nas že večkrat pozval, pokazal nam tudi smernice, mi pa še vedno iz besedičenja in učenjakarskih obravnav ne pridemo do dela. Opustimo vsako bolešno ljubosumje in skušajmo biti vsaj malo podobni dvanajsterim neukim ribičem, ki so v zvesti ljubezni do svojega Vodnika in Mojstra šli na delo in niso povprašali, kaj bo to neslo, kakšne časti bodo, ampak so se zavedali, da bodo zmagali le v zvestobi. Ali pa; če se komu ta vzgled ne zdi primeren: pogledajte tisto sedmorico mladih katoliških delavskih fantov v Belgiji, ki so se združili pod enotnim vodstvom in v brezpogojni disciplini, požrtvovalnosti ter ljubezni ustvarili mogočno organizacijo, katera s prekrasnim uspehom med belgijskim delavstvom razširja evangelij v besedi in dejanju. S tem so ti belgijski fantje dali vzgled, na katerega pri svojem delu glejmo, ko bomo šli za klicem sv. očeta na delo za KA.

Človek bi želel, da bi iz modrovanja že prešli k dejanjem. Naša vera namreč ne sme biti le beseda, marveč mora biti v prvi vrsti dejanje. To dejanje bodi pridobivanje mlačnih in odpadlih z besedo in z vzgledi svojega življenja. Ne izgovarja naj se nihče, češ, to naj dela Cerkev, pa ne mi. Mi vsi, če smo res živi udje katoliške Cerkve, smo poslušajoča Cerkev ob vodstvu učeče Cerkve s papežem in škofi na čelu. Žal pa smo, kadar poslušamo učečo Cerkev, le prevečkrat dremajoča ali speča Cerkev, včasih pa tudi uporna in zabavljajoča cerkev. Kako neki more speča, dremajoča in zabavljajoča armada doseči kak uspeh?

Pojdimo torej na dejanja! Zavedajmo se, da delavskih množic, ki so se odtujile

Cerkvi, ne bomo pridobili s še tako dolгим člankom še tako učenega profesorja, pač pa z deli gorečih katoličanov naj si bodo ti v očeh sveta še tako majhni in neznatni.

Katoliška mladina delavskega in kmečkega stanu je poklicana v prve vrste, ker je mladina najbolj dovzetna za zvestobo, ljubezen in žrtve. Zato bodi prva naloga naših katoliških delavskih in kmečkih fantov in deklet ta, da v boju za božje kraljestvo na slovenski zemlji ter za dušni in telesni prid slovenskega naroda iz vsake slovenske hiše in iz vsake slovenske družine iztrebijo ves protikatoliški, protikrščanski in protiverski tisk. Mladina je poklicana, da s svojim velikim pogumom prevzame to težko delo in zatre strup, ki ogroža blaginjo naših družin in vsega našega rodu. To je delo, ki je prav tako apostolsko in misijonsko, kakor je bilo delo prvih spoznavalcev evangelija.

Druga neizrečeno važna naloga, ki je naložena nam vsem, pa je ta, da v množici s svojimi dejanji razširjamo evangelij tako, da bo ta evangelij res veselo oznanilo. Ko vidiš pred seboj trpečega brata, ki je lačen in nesrečen, se zavedaj, da je on eden tistih malih Kristusovih bratov, o katerih je rečeno: »Karkoli ste storili enemu mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« Če vidiš človeka, ki se vtaplja, ga ne boš najprej začel podučevati o božjih resnicah, ker bo med tem utonil, pač pa ga boš najprej potegnil na suho in mu potem, ko si ga rešil, povedal, česar potrebuje njegova duša. Krščanstvo je namreč zapopadeno v temle kratkem stavku: Ljubi svojega Boga čez vse in svojega bližnjega kakor samega sebe! To je prva in najvišja zapoved, katero je dal Gospod nam vsem. V ta namen moramo v karitativnih organizacijah vsi katoličani sodelovati in za svoje siromake prispevati vsi, ki morejo.

S tem pa ni še vse storjeno. Nastopiti moramo z vso odločnostjo proti vsem socialnim krivicam, katere se delajo delovnemu ljudstvu v imenu kapitalizma. To storiti smo dolžni in opravičeni, ker nam to nalaga evangeljski nauk. Sv. oče Pij XI. je kakor tudi že njegov veliki prednik Leon XIII. neprestano pozival katoličane na delo za socialne pravice izrabljenih delavskih stanov. Da se je mnogokje v tem boju delavskih množic, v boju proti Bogu in Cerkvi, polastil komunizem, so tega krivi v prvi vrsti katoličani sami, ker so bili za glasove učeče Cerkve ali gluhi, torej dremajoča Cerkev, ali pa so celo papeževe besede kritizirali in zoper nje zabavljali. Tudi tukaj nosijo krivdo razni pismouki, ki v svoji namišljeni veličini mislijo, da jim ni treba poslušati papeža.

In tako je bil v katoliške vrste z duhom upora vržena tudi kal razdora in zato ni čudno, če so katoličani sami soodgovorni zato, da božje kraljestvo na zemlji silo trpi. Evangeljski nauk sicer ne uči sovraštva proti bogatinom, pač pa ljubezen do siromakov. V tem je bistvena razlika med nami in komunisti. Pač pa so evangeliji polni ostrih svaril bogatašem, naj ne izrabljajo svojega bližnjega, ker njihovo bogastvo ni njihovo, ampak so oni le upravitelji premoženja, katerega morajo uporabljati skupaj s svojim bližnjim. Jasno pa je, da katoliška načela o zasebni lasti ne morejo veljati za krivično pridobljeno premoženje. Take zasebne lastnine katoličani ne bomo branili, pač pa zahtevali, naj se socialno pravično razdeli na tiste, ki so jo pomagali ostvariti. Tudi ta nauk, ki je nauk evangeljske ljubezni, je treba zanesti v vsako hišo. To je najvažnejša socialna naloga katoličana pri njegovem prizadevanju za razširjenje Kristusovega kraljestva na slovenski zemlji.

Kako naj se to izvršuje? Množice so vse to že lahko slišale v cerkvi in na zborovanjih, lahko so brale po listih in knjigah. Toda večina tistih, ki so najbolj potrebni odzdravljenja, morda niti več ni v cerkev ali pa pridejo tja le dremat. Na zborovanja jih ni ali pa če pridejo, ne verjamejo. Katoliških listov, ki te nauke razkladajo, ne bero, pač pa bolj verjamejo časopisju, ki jih uči sovraštva do evangeljskega nauka. Duhovnik dostikrat ne more do njih, ker v tovarno za njimi ne more, njihova družina je razbita, njihov dom je navadno gostilna. Kdo naj torej te izgubljene brate privede nazaj v krščansko občestvo? To je stvar tistih iz njihovega stanu, kateri hočejo prostovoljno nase prevzeti duhovniški poziv in postati duhovnik svojemu tovarišu. To je delo, katerega morejo opravljati v množici majhne organizirane celice odločnih, zvestih in organiziranih katoličanov, vsak v svojem okolju in poklicu.

To je prava duhovniška služba! Tudi poklic očeta in matere v družini je duhovniški, dokler oba opravljata svoj poklic po naukih naše vere. Kakor duhovnika vzgajata svojo družino. Družina je najbolj naravna celica človeške družbe. Toda ta družina dandanes ni več enotna, ker jo je moderno gospodarsko življenje razbilo. Zato moramo s tem računati ter pomagati ustvarjati nove pomožne celice, ki naj v razdrapanem življenjskem okolju vsaj malo nadomestijo prvobitno celico družino. Tega nadomestila v polni meri ne morejo dati niti društva, pa naj si še tako popolno delujejo. Treba je v okviru društev in delavne skupnosti ustvariti propagandne celice, ki naj opravljajo to svečeniško delo. Zlasti mladina je v take celice katoliške delavnosti poklicana in, kakor kaže belgijski vzgled, za to delo tudi najbolj sposobna.

Te celice naj gredo na delo pod skupnim vodstvom, prežete ene same ideje ter za njo delati povsod; v tovarnah, na cesti, v društvih in družinah. Evangelij morajo tako rekoč nositi za ljudmi. Izpričevati ga morajo ne le z živo besedo, temveč tudi z doslednim dejanjem. Velika je ta naloga in nekaj nezaslišane je taka zahteva. Toda tudi naši časi so veliki in zahtevajo velikih dejanj in tudi velikih

žrtev. Ta mlada armada bo sopomogla, da bodo naši od nacionalističnega boljšeizma ali od boljševiskega komunizma zastrupljeni bratje čim prej ozdraveli ter z nami vsemi skupaj delali za uresničenje evangeljskega kraljestva na slovenski zemlji.

Prosvetni tabor v Mengšu

Kamniško prosv. okrožje je priredilo v nedeljo, dne 25. julija prosvetni tabor. Vse priprave in izvedbo tabora je prevzelo mengeško prosvetno društvo, o katerem smo že zadnjič poročali, da obhaja letos 40 letnico delovanja.

Na predvečer tabora je društvo priredilo slavnostno akademijo s koncertom mengeške godbe in z nastopom fantov in deklet. Ob priliki akademije, ki je sijajno uspela, so bili odlikovani zaslužni prosvetni delavci. Okrašeni Društveni dom je bil razsvetljen z žarometi, pozno v noč so švigale v zrak rakete in pokali topiči.

*

Vse prireditve na tisto nedeljo so imele najlepše dopoldanske vreme. Mengeški prosvetni tabor ob priliki 40 letnice mengeškega prosvetnega društva je bil tudi deležen tega važnega pogoja za uspeh. V zastave odeti trg so obdajale kristalno čiste Kamniške planine. V jutranjih urah so prihajale množice skozi dozorevajoča polja in do devetih napolnile vse ceste v Malem Mengšu, kjer so se zbirale množice za sprevod od farne cerkve mimo slavnostno okrašenega Društvenega doma. To pristno gorenjsko prireditev so počastili s svojo navzočnostjo minister dr. Miha Krek in ban dr. Marko Natlačen z gospo. Za njiju in druge odličnike (dr. I. Česnik kot zastopnik Prosvetne zveze, namestnik okrajnega glavarja g. Vadnjal itd.) je bil pripravljen pred Društvenim domom oder, mimo katerega se je pomikal celotni sprevod.

Sprevod

so otvorili konjeniki, sledili so jim kolesarji, mengeška godba, narodne noše, domžalska godba, fantovske organizacije v krogih in fantovske organizacije brez krogov. Nato so sledile članice dekliških krožkov in okrašeni vozovi. Minister dr. Miha Krek in ban dr. Marko Natlačen sta bila deležna neprestanih pozdravnih vzklikov. Množice so vzklikale Nj. Vel. kralju Petru II. in slovenskemu voditelju dr. Antonu Korošcu. Po končanem sprevodu sta se minister dr. Miha Krek in ban dr. Marko Natlačen poslovila od Mengša, da prisostvujeta še drugim slovenskim prireditvam današnjega dne. Sprevod se je med tem vrnil in krenil na dvorišče Društvenega doma, kjer so se pred močnim križem in okoli okusno okrašene, na visokem odru stoječega oltarja zbirali udeleženci tabora.

Služba božja

Točno ob 10 se je začela služba božja z govorom kaplana g. Andreja Križmana z Jesenic. V svojem govoru je poudaril, da se je slovenski narod že v davni dobi zbral pod zastavo Matere božje in njenega sina Jezusa Kristusa. Pod to zastavo so organizirali slovensko ljudstvo njegovi

Vera sama nič ne velja, če ni dejanj. V Boga veruje tudi hudič! Treba pa nam je poleg močne vere v božično in veliko-nočno skrivnost tudi vere v binkoštnega Duha, po katerem bomo usposobljeni za goreča dejanja evangeljske ljubezni med slovenskimi brati!

voditelji dr. Janez Ev. Krek in veliki vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič. Pod to zastavo kličejo slovenski narod tudi papeži po naših škofih in mi Slovenci bomo poslušali glas velikih naših papežev ter se strnili v izrazitih verskokulturnih organizacijah in zlasti v Katoliški akciji. Po cerkvenem govoru g. Križmana je kamniški dekan, častni kanonik g. Matej Rihar daroval sv. mašo. Med sv. mašo je množica prepevala ponarodele cerkvene mašne pesmi s spremstvom mengeške godbe.

Tabor

Po maši je kaplan g. Orehar otvoril tabor, pozdravil navzoče odlične goste: zastopnika Prosvetne zveze g. Iva Česnika, g. častnega kanonika Mateja Riharja, nato je predlagal vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu, ministru dr. A. Korošcu in ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu. Tabor so nato pozdravili g. župan Mengša Karol Gregorc, dekan g. Matej Rihar, domači g. župnik Janko Sušnik, zastopnik Prosvetne zveze g. dr. Ivo Česnik ter podpredsednik kamniškega prosvetnega okrožja g. šolski uprav. Maležič.

G. urednik Franc Kremžar je govoril nato o sodobnih socialnih nalogah slovenskih katoličanov. Njegov govor prinašamo na prvi strani.

Popoldanska prireditev

Popoldanska prireditev se je pričela s slovesnimi litanijami. Na telovadnem prostoru na dvorišču Društvenega doma je sledil telovadni nastop. Telovadni nastop je mimogrede nekoliko motilo popoldansko bežno deževno vreme. Kljub temu je nastop povsem uspel in so bili telovadci deležni glasnih ovacij. Zadnje točke telovadbe so se izvršile že v docela jasnem vremenu, nakar je ob zaključku spregovoril o slovenski prosveti g. Ivo Peršuh.

Mengeški tabor se je končal v najlepšem razpoloženju in navdušenju tisočglavih množic.

Have vzorce

**modnih kamgarmov
in športnih ševčtov**

**izberete v svoje zado-
voljstvo v veliki zalogi
manufakture,
v trgovini**

**Jos. Senica
Domžale**

Delavska stran

ZZD in politika

Svoječasno so zagnali vsi socijalisti od rdečih do belih, beli so se še posebno v tem odlikovali, silno gonjo proti krščanski strokovni organizaciji ZZD. Najbolj pogosto se je slišal očitke, da je ZZD samo neka politična strankarska tvorba. Ti očitki z vsakim dnem ponehavajo in danes jih slišimo le še tu in tam. Izvirajo pa iz dveh vrelcev: iz hudobnosti in neumnosti. Če bi izvirali samo iz neumnosti, se ne bi splačalo na nje odgovarjati. Proti neumnosti se je namreč nemogoče boriti. Že stari pogani so rekli, da proti neumnosti niti bogovi nič ne zmorejo. Važnejša je hudobnost. Hudobni čisto točno vedo, da njihovi očitki niso utemeljeni; popolnoma se zavedajo, da govorijo neresnico, da lažejo. Toda hudobnost se ne zmeni za laž, njej je samo do tega, da pride do svojega, pa magari z neresnico in lažjo. ZZD ni edina, na katero skušajo hudobne roke metati blato. S tem očitkom obkladaajo nasprotniki krščanstva ter njihovi zavedni in nezavedni pomagači vse krščanske organizacije in ustanove in še najbolj Cerkev samo. Kdo pa še ni slišal zlobnih obrekovanj, da je papež fašist, da je militarist, da se ukvarja samo s politiko itd. in ali ne slišite enakih očitkov škofom in duhovnikom? Ali se spomnite, kako prav je prišel ta očitek bivšemu režimu, ko je razpustil naša krščanska prosvetna dru-

štva z lažno utemeljitvijo, da so samo klerikalne strankarske organizacije. Ali je potem čudno, če mora prava krščanska organizacija ZZD poslušati iste očitke, kakor jih slišijo druge krščanske organizacije in ustanove. Zdi se, da je prav to nekaj dokaz, da je edino ZZD prava krščanska strokovna delavska organizacija, kajti nobena druga ne sliši takih očitkov. Hudobne obrekovalce vprašamo, naj povedo, kako je ZZD politična organizacija, od katere stranke je odvisna, kateri je odgovorna? Naj nam povedo točno in ne samo na splošno, v čem je ZZD strankarsko politična. Ali je morda dajala svojim članom kakšna navodila glede političnih strank, glede občinskih ali drugih volitev, ali je kdaj snovala kakšno politično stranko? Tega ne boste mogli navesti, vsaj nič resničnega ne. Pač je pa nekaj drugega res. Iz sodnih aktov nam je znano, da so skušali krščanski socijalisti skupaj z drugimi socijalisti in celo s komunisti snovati in ustanavljati posebno delavsko politično stranko. Prav tako nam je znano, kako so taisti vplivali na svoje članstvo na odpor proti drugim političnim strankam. Ali mar ni to politiziranje? Ali mar nismo po vsem tem upravičeni, da vam rečemo, da ste podobni resničnemu tatu, ki se je hotel izmuzniti s tem, da je vpil za nedolžnim: »Primitite tatu!«

Količevo

Delavska veselica s plesom 4. julija je minula brez vsake večje nesreče razen prazen žep in težka glava pri mnogih. V zadnjem »Našem listu« smo omenili, da 4. julij ni bil primeren dan za veselico s plesom, ker je bilo splošno žalovanje v ljubljanski škofiji vsled smrti velikega prijatelja delavcev, nadškofa dr. Jegliča. Omenili smo tudi, da se je večini delavcev zdelo neumestno prirejati 4. julija veselico s plesom; da so pa gg. zaupniki delavce pregovorili s tem, da so trdili, JSZ v Ljubljani nima nič proti veselici s plesom 4. julija. To in ničesar več nismo trdili.

V predzadnji številki »Delavske pravice« so se pa vsled tega oglašili trije s svojimi podpisi, in sicer Brenčič Franc, Pirc Ferdinand in Kopčič Karel, ki trdijo, da so bili 6. junija izvoljeni v pripravljalni odbor za veselico. Brez potrebe trdijo, da niti en zaupnik ni bil v zvezi s pripravami za veselico, ker tega ni nihče pisal v »Našem listu«. Ne vemo, zakaj se tako razburjajo ti trije, ko vsak ve, da ta dopis ni njihovo delo, ampak tistih gg. zaupnikov, ki se skušajo skrivati za hrbtom Rupnik Ivana, delavca na Količevem, katerega pa nihče ne pozna, ker ga ni. Napisali so jim precej krepke besede kot bi »Naš list« zavijal resnico in se pregrešil s hudobnim natolcevanjem. Šli smo gledat zadnji dopis s Količevem, v katerem pa ni prav nikakega zavijanja resnice in ne hudobnega natolcevanja. Prišli smo pa pri tem do zaključka, da gg. zaupniki hočejo imeti mesto enega Rupnika Ivana kar tri Rupnike, katere bodo najbrž razločevali po boljševiskem vzorcu kar s številkami: Rupnik Ivan 1., 2. in 3.

Delavci! Kje je delavski ponos in previdnost, da se daste tako zlorabiti gg. zaupnikom, ako ste sploh podpisali dotični dopis v »Delavski pravici«! »Naš list« je pohvalno omenil namen delavske veselice za zidanje Delavskega doma in bo podpiral vedno delavske upravičene zahteve. Nikdar pa ne bo molčal k zapeljevanju delavcev v komunistični tabor, kjer ni sreče za delavca. Bodimo pametni in previdni, da ne bomo številke v rokah židovskih priganjačev za komunistične ideje!

Pogodba v Konjicah

Znano je, da se delavstvo na štajerskem v posameznih podjetjih najbolj izkorišča. Ondotno delavstvo je po svoji naravi veliko manj zavedno, kakor ostalo slovensko delavstvo. Prijatelje delavstva zato toliko bolj razveseli vsak uspeh delavstva na štajerskem. Vse slovenski javnosti je gotovo še v spominu, pod kakšnimi okoliščinami in radi kakšnih razlogov je izbruhnila v maju mesecu stavka usnjarskega delavstva v Konjicah. Zveza združenih delavcev je tamkajšnje delavstvo organizirala in podvzela vse akcije, da delavstvo dobi znosne delovne pogoje in da se delavca prizna kot enakega v družbi. Borba ZZD v Konjicah je bila silno ostra in težka.

V sporazumu z dne 20. maja 1937, podpisanem v Ljubljani v času, ko se je končala stavka v Konjicah v tovarni usnja L. Lauricha, je bilo med drugim tudi določeno, da se bo delovno razmerje uredilo s kolektivno pogodbo. Na podlagi tega dogovora, ki je imel zakonsko obvezno moč — v smislu uredbe o minimalnih plačah in poravnavanju — je Zveza združenih delavcev predložila pod-

jetju in Zvezi industrijcev osnutek kolektivne pogodbe.

Po daljši končni razpravi se je končno dosegel v vseh točkah sporazum in je bila 4. avg. podpisana kolektivna pogodba poleg zapisnika, ki je sestavni del kolektivne pogodbe.

Važnejša določila kolektivne pogodbe so: za nedeljsko delo se plačuje 100% pribitek. omogoči delavstvu povprečni 20% zaslužek nad normalno plačo. Pogodba vsebuje vse ugodnosti, ki jih dajo §§ 219, 220 in 221 obrtnega zakona. Delavstvo dobi pri delu potrebne čevlje in predpasnike, tisti pa, ki so zaposleni v kromovi strojilnici in lužilnici bodo prijemali prispevek v znesku 5 din. Manjše spore rešuje podjetje z delavskimi zaupniki, večje spore pa podjetje in centralni organizaciji. Pogodba je neopovedljiva do 31. decembra 1937, po preteku te dobe se pa more kolektivna pogodba odpovedati le vsakega prvega v mesecu na trimesečni rok.

Na predlog ZZD je po daljši debati zvišal plače vsemu delavstvu za 25 par na delavno uro, tako da bodo znašali zaslužki po 2,75, 3 in 3,25 Din na uro.

Delavstvo v Konjicah se zaveda, da je s to kolektivno pogodbo položen temelj, da se uredi končno delovno razmerje, zaveda pa se tudi v popolni meri, da je ta temelj postavila Zveza združenih delavcev.

Lesni delavci stavkajo

Pri Sv. Lovrencu na Pohorju so tamošnji delavci stopili pri podjetju A. Löschnigg v stavko. Podjetje se je namreč uprlo, ugoditi zahtevam delavstva po izboljšanju plač ter delavnih pogojev. Delavci v tovarni A. Löschnigg (po slovensko bi rekli Lesnik) so naravnost beraško plačani in izkoriščani. Delavstvo v tej tovarni se je zadnji čas organiziralo pri ZZD, ki je posredovala pri podjetju — v smislu uredbe o minimalnih mezdah in poravnanju — za sklenitev kolektivne pogodbe. Podjetje je najprej odklanjalo vsako sklepanje pogodbe, vendar se je 20. in 27. julija vršila na okrajnem glavarstvu v Mariboru posebna razprava med zastopniki podjetja in zastopniki delavcev. Obe razpravi pa sta bili brezuspešni. Tako je bilo delavstvo prisiljeno, poslužiti se zadnjega sredstva, ki mu ga daje uredba. Z včerajšnjim dnem je delavstvo stopilo v stavko, da si tako pribori boljšega kruha.

Vse okoliško prebivalstvo je na strani delavstva in se je organizirala učinkovita pomoč štrajkujočim. Delavstvo iz cele Slovenije je solidarno s sotrpini v St. Lovrencu in iskreno želi popoln uspeh v boju za svoje pravice.

Podružnica ZZD Groblje je imela v nedeljo, dne 4. julija svoj prvi občni zbor, na katerem so odborniki podali poročila o svojem delu. Občni zbor je bil prav dobro obiskan in je tajnik posebej opozoril na močan porast podružnice, ko je ugotovil, kako skromen je bil ustanovni občni zbor pred enim letom. Izvolil se je nov odbor (Osolnik Fr. predsednik, Jeretina Lado tajnik, Jeretina Tone blagajnik). Živahen potek občnega zbora je z raznimi predlogi in debatami dal podružnici pobudo za nov polet v delu za širjenje prave krščanske delavske organizacije in za borbo za delavske koristi.

Članski sestanek Podružnice ZZD v Grobljah v nedeljo, dne 15. avgusta ob pol 10 v Društvenem domu v Grobljah. Razgovor tudi o minimalnih mezdah. Pridite vsi!

Domžale. Članom ZZD sporočamo, da je v vseh tovarnah v Domžalah naša organizacija enakopravna z drugimi. Ako bi se še ponovili slučaj groženj od strani članstva drugih organizacij, tedaj javite našemu odboru. Poskrbljeno je za našo zaščito in za kaznovanje tistih, ki delajo z grožnjami nemire.

Razgledišče

Kamnik

Spominski večer za blagopokojnim nadškofom dr. Jegličem je bil v okviru prosvetnega društva »Kamnik« 12. julija. Po nagovoru predsednika društva je sledilo še dvoje deklaracij in dva govora o velikem pokojniku. Komemoracija je bila omejena le na določen krog prosvetnih delavcev in se je vršila v sobi francoskega krožka, ki je bila v ta namen okusno preurejena: Slika nadškofa, odeta v črne zavese, pred sliko pa cvetje in lučka. Širša javnost se je oddolžila spominu svojega dobrotnika s tem, da se je udeležila slovesne zadušnice, ki je bila v sredo 7. jul. v župni cerkvi na šutni. Žal, da ni bilo več odziva. V Ljubljano na pogreb so odšla zastopstva Mar. družb in društva »Kamnik« z zastavami.

»Veliki oder sveta«, ki ga je spisal največji španski dramatik Don Pedro Calderon (Calderon) de la Barca, je bil z uspehom uprizorjen dne 10. in 11. julija na dvorišču frančiškanskega samostana. Nekaj pripomb iz življenja in dela tega izrednega moža ter kratko vsebino misterija (verska igra) je prinesel »Naš list« v zadnji številki, ugodno kritiko uprizoritve pa smo brali v »Slovenca« z dne 14. jul. Zelo bi priporočili našim prosvetnim društvom oz. še bolje farnim družinam, da se lotijo prihodnje leto te igre. Naj omenimo v spodbudo, da je to ena najlepših verskih iger, in da so jo v Einsiedelnu od l. 1924 igrali že 97 krat. Letos jo zopet igrajo od 17. julija do 11. septembra, in nastopa pri tem nad 400 oseb. Vse se vrši pred samostansko cerkvijo. Vse časopisje, tudi nekatoliško, je polno hvale in priznanja nad velikim moralnim in umetniškim vplivom na tisočere množice, ki vsako leto hite v Einsiedeln gledat te izredne prizore. — Skrajni čas je, da se tudi z naših slovenskih odrov pomete vsa plaža, ki se je

nagromačila in duši vsako veselo prosvetno delo. Igranje je za narod, ne pa radi par igralcev. To pa se bo doseglo z igranjem pravih ljudskih iger, predvsem misterijev, ki se dajo najlepše uprizarjati na prostem pred cerkvijo.

Če bi molčal... V »Slovenskem narodu« je kamniški dopisnik priobčil odgovor na nek drug odgovor istemu dopisniku v »Slovenskem domu«. Na prečudne načine hoče dokazati, da so evharistični križi (no vsaj kamniški) simbol bivše politične stranke SLS. Mimogrede se spotakne tudi nad »Vestnikom« in se zaklinja, da se ne bo nikoli po kolenih plazil pod Malim gradom in tam poljubljal trske razstreljenega evharističnega križa. Kar ganljivo je prebirati ta dolgovezni odgovor, ki je pač dobro prekuhan, šele po 12. dneh našel dostop v predale starine »Slovenskega naroda«. Upamo, da se »Slovenski dom« ne bo toliko spozabil in se hotel poglobiti v filozofijo tega pisanja. Mi dopisniku samo čestitamo, da jih je tako lepo ugnal v kozji rog. Naj še kar naprej proglašja vse, česar se kakšen klerikalec dotakne, za simbol bivše SLS. Tako bomo dobili poleg klerikalne šutne še klerikalno Bistrice (če se bo kakšen klerikalec v njej zmočil), klerikalni Grintovec, klerikalno Kamniško sedlo, sploh klerikalno vse, s čemer imajo klerikalci kaj opraviti, tudi kamniški zrak. Res, strašna je ta klerikalna zver, ki vse okuži, česar se dotakne! Kar zona nas je! »Vestnika« naj pa nikar več ne vzame v roke, ker ta je še nevarnejši, in naj raje prosi za službo korektorja tam v Knafljevi ulici. — Da bi pa poljubljal celo trske! Brrrr! Ko je vendar mnogo drugih bolj ljubkih predmetov, na katere more človek pritisniti svoje žareče ustnice...

Bivša orlovska telovadnica je po 8 letih zopet oživele. Fantje so si že razdelili telovadne ure in so se resno prišli telovadbe. Trije so nastopili že v taboru v Mengšu. Zunan na travniku pa mladina igra odbojko in se pripravlja kegljišče za one, ki jim kosti niso več tako gibčne.

Ihan

Štiri in pol mesece je bila naša fara v dvojni žalosti. Žalovala je za svojim rajnim župnikom g. Janezom Kepcem — in žalovala, ker je bila ves ta čas brez dušnega pastirja. Najnujnejše farne posle je upravljal g. Vrhovc, upokojeni župnik na Mali Loki, a ker je bil hišni duhovnik pri sestrah križarkah in ga je dolžnost vezala tam, se ni mogel posvetiti fari tako, kot bi se bil rad. Imeli smo pač nedeljsko sv. mašo, včasih tudi dve, ker je maševal še g. kaplan Rott iz Dola, ki je imel tudi verouk v šoli in pripravil malčke za prvo spoved in sv. obhajilo ter birmo. Med tednom pa smo bili večinoma brez maše. Zato je bil letošnji maj prazen in pust. G. Vrhovc si je veliko prizadeval, da 'bi nam čimprej oskrbel novega župnika. Mnogo potov je storil v ta namen. Na enem teh potov se je ponesrečil na kolesu ter si zlomil nogo. Zdaj leži že nekaj tednov v bolnici. Zelo obžalujemo njegovo nezgodo in smo mu iz srca hvaležni za vse, kar je storil naši osiroteli fari. Naj mu ljubi Bog povrne in mu pomaga, da čimprej ozdravi. Tudi g. kaplanu Rottu smo hvaležni, ki se je s tako vneto pobrigoval za naše najmlajše.

8. julija je po dolgem času zopet vabil zvon k sv. maši. Prav na tistem je dospel naš novi župnik, g. Franc Schmit s šenturske gore. Radi bi ga bili sprejeli kar najbolj slovesno, a v svoji skromnosti tega ni hotel, zato se je kar »vthotapil«. Pozdravila sta ga le slovesno okrašena cerkev in ovenčano župnišče. Da pa vseeno vsaj malo počaste svojega novega župnika, so mu prvi večer cerkveni pevci zapeli podoknico, g. organist je izpregovoril nekaj pozdravnih besed in dekle je izročilo novodošlec šopek rož. Zbranih je bilo mnogo faranov, ki so že prejšnji večer čakali čez polnoč — zamen. Lepo razsvetljena cerkev pa je oznamjala daleč po dolini tja do Ljubljane, da je fara v veselju. Želimo, da se bo g. župnik med nami dobro počutil in postal ves naš.

Po komaj 10 dnevnem bivanju med nami je pokopal g. župnik že tretjega farana. Kot

Listek

Marija Kmetova:

OTROK IN MI

(Konec.)

To ni kar tako lenoba, čeprav se ji od daleč nekako približuje. Vendar — otroci, ki nočejo čitati, še niso brezdelni otroci. Njih udejstvovanje je pač bolj realistično, resničnostno. Nikakor ne smemo obsoditi otrok, ki nočejo čitati, da so neumni. So pa navadno bolj samostojnega mišljenja in pozneje tudi samostojni ljudje. S knjigami torej ne trapimo šolskih otrok — niti ne s tem, da naj nikar preveč ne čitajo in niti s tem, da naj več čitajo. Tudi glede knjig in branja moremo skoraj trdno sklepati, kakšni bodo ti otroci, ko bodo odrasli ljudje. Nekateri bodo brali vse življenje in ne bodo mogli zaspati brez knjige v roki; drugi bodo pa brali, kolikor bo neobhodno potrebno, za zabavo pa le kaj izbranega, najboljšega in le po trikrat — desetkrat na leto.

Ali naj šolskim otrokom prepovemo in vzamemo vse igranje? Ali naj jih obsodimo, rekoč: »Zdaj bo pa šola — pa vse igranje proč. Zdaj bodo knjige in učenje — te traparije pa sežgimo ali jih dajmo

drugim.« — Nápak bi bilo tako ravnanje. Tudi šolski otrok je potreben razvedrila z igračami, ki so pa spet najboljše take, ki si jih sam napravi. Za fante kladivo, deske, žblje, žago in potrebno orodje; za dekleta punčke, obleke, šivanje, kuha — kar si same pozele in izmislijo. Primerne, pripravne so tudi razne igre — ko šah, domino in različne tako zvane družabne igre. Otroci se bo z istimi igračami igral sleherni leto drugače; razumsko bo sam stopnjeval način igranja in tako se bo igranje postopoma samo od sebe spreminjalo v delo, kar je pač najboljša zabava in priprava za življenska pota. Seveda pazimo, da otrok prej odpravi svoje dolžnosti za šolo; da ne odlaga učenja za jutraj, — preden gre v šolo. Ko bi se dalo, da bi mogli v otroku vzbuditi čut za dolžnosti! A razne izkušnje povedo, da je otroku čut za dolžnosti ali v krvi, ali pa ga ni — in je ta čut skoraj nemogoče privzgojiti. Pač bomo zmeraj nad otrokom, pač mu bomo pridigovali dan na dan, kaj da je njegova dolžnost, pač mu bomo mi sami za dober zgled — pa navzlic vsemu otrok le ne bo imel tega čuta. Tu ne kaže drugega, da vztrajamo pri zahtevah, da dajemo dober zgled še dalje, čeprav nič ne zaleže. Morda pa za poznejše življenje le ne bo naš trud zaman, morda se pa le kdaj kesneje zbudi ta čut za dolžnosti. Morda — z gotovostjo ga pa ni pričakovati. —

— Ali naj ima šolski otrok kaj denarja zase? Ali je zares škodljivo, če ima kak dinar kar tako v žepu? Tu sta spet dva tabora: so otroci ki bodo znali dobro uporabiti svoj drobiž, ki ga bodo hranili in kupovali koristne reči — le za šolo se jim zdi škoda, da bi izdali kako svojo paro za pero ali svinčnik —; so pa spet drugi otroci, ki bodo koj vse zapravili za cukrčke in piškote in igračke. — Prve vrste otroci so že rojeni gospodarji, štedljivci — pa tudi skopuhi. Druge vrste otroci pa so že rojeni zapravljivčki, veseljaki, lahkomišelniki, uživanci. V obeh slučajih pa — kakršna je pač značilna črta dotične familije ali vsaj tistega roditelja — očeta ali matere — ki mu je otrok po natanje najbolj podoben. Tudi tukaj je poglavitna kri, dediščina — dobra ali slaba. Na vsak način storimo bolje, če ima štedljiv otrok večkrat kak dinar, ko zapravljivi otrok. Pa tudi to je res, da ni tak greh, če si otrok kdaj kupi kake cukrčke, kak nožek, kako jabolko! Zapravljivec je — ali sebičnež, ki streže le svojemu »trebuhu« že kot otrok; — ali pa je dobrega srca in privošči tudi drugim kaj svojega. To »dobro srce« se seveda more pozneje izmaličiti v takega človeka, ki drugim vse razda, ki plačuje drugim za pijačo in zabavo, doma pa ženi in otrokom ne privošči niti najpotrebnejšega in se mu zdi škoda dinarčka za korist družine in mu je žal krompirčka, če ostane

bi bili čakali na njegov prihod, sta druga za drugo takoj po njegovem prihodu odšli v večnost. Prodnikova mati iz Sela in Matvejeva iz Bišč. Naj jima sveti večna luč!

Kot tretjega je nenadno izgrabila smrt cerkvenega slikarja g. Franca Merčuna. Star je bil šele 56 let. Nad 20 cerkev in mnogo kapelic je naslikal na Gorenjskem in Dolenskem, predvsem v kamniškem okraju. Tudi našo cerkev je pred nekaj leti vso prenovil. Cerkev na Rakovniku je tudi njegovo delo.

Kdo bi si bil mislil, da bo tako kmalu odšel za g. župnikom Kerpem, ko je po njegovi smrti še prenovil župnišče in pred birmo popravil cerkev, ki je bila poškodovana zaradi vpeljave elektrike. Zdaj je slikal cerkev v Radomljah in frančiškansko v Kamniku. Sredi dela je omahnil. Njegov spomin pa bo živel v njegovih delih. Pokoj njegovi duši!

Letos smo v znamenju prosvetnih taborov. Tudi žanska mladina se jih pridno udeležuje. Celje — Ljubljana — Kranj — in še Mengeš.

Posebno ponosni so naši fantje, ki so nastopili v Celju pred sivolasim nadškofom in in slišali njegove ognjevitte besede, njegovo oporoko. Te besede gore kot živ plamen v njih srcih, ki bo podžigal in navduševal tudi druge za pravo posvetno delo.

Trnovskega tabora in spreveda v Ljubljani se je udeležilo nad 30 kolesarjev in kolesark. Lepo je bilo, da so bili vsi enotno oblečeni in da so bila kolesa enotno okrašena.

Tudi v Kranj smo poslali zastopnike fantov. Zdaj se pa veselimo tabora v Mengšu.

Močne so naše vrste, ki plamte za vero in slovensko misel.

Vodice

Značilnosti novodobnega življenja so pač izleteli in romanja. Že dvakrat je avto odpeljal po 32 vodiških faranov na Sveto goro. Vrnili so se srečno in bili vsi zelo zadovoljni. Videli so lepo svetogorsko cerkev in tu opravili vse romarske pobožnosti. Obiskali pa so tudi postojnsko jamo, skoro vsi šele prvič v življenju, in se čudili dotedaj njim neznanim podzemeljskim lepotam. Nad vse pa je nanje

naredilo najgloblji vtis vojaško pokopališče, kakor ga drugje ni videti. Videli so poleg Gorice tudi Trst in morje.

24. in 25. julija pa je pod vodstvom župnika 56 faranov romalo na Svete Višarje. Med romarji sta bili tudi dve mali deklici, prva pet, druga 9 let stara, ki sta bili ves čas dobro razpoloženi, tudi na tri ure dolgi poti na goro. Pot je prav lahko najti, ko je vse tako dobro in prav pogosto zaznamovano. Na gori je sama ljubeznivost in postrežljivost doma. Je prav po nizki ceni. Vrček piva stane le 2 liri, torej 4.50 din; cenejši kot pri nas v dolini. Postelje so po 5 lir, zelo snažne, torej po 12 din.

Nad vse pa romarja na Svetih Višarjah preseneti nova cerkev, ki je bila dozidana leta 1925 in 1926 posvečena. Na zunanje je kakor prejšnja, ki jo je vojska razrušila, a notranjščina preseneti vsakega, zlasti romarje, ki so bili kdaj še v stari cerkvi.

Cerkev je prav moderno poslikana s krasnimi freskami v prezbitteriju, ki kažejo Marijino življenje, v ladiji pa slike kažejo zgodovino Sv. Višarj in nežne vezi vernih romarjev s svetovišarsko Matenjo božjo. Vse te slike je naredil slovenski umetnik T. Kralj.

Vsi srečni in zelo zadovoljni so se vrnili romarji. Izkazalo se je tudi, da je zelo srečna zamisel, v manjših skupinah, najbolje po farah organiziranih, prirejati romanja z avtobusi, ki ne stanejo nič več kakor z železnico, a imajo toliko prednosti pred romanjem z železnico.

Stranje

Nad 900 naših župljanov je prejelo zakrament sv. birme iz rok nadškofa Jegliča. Njegove smrti smo se spominjali pri sv. maši v nedeljo, dne 4. julija v obeh cerkvenih govorih. Na dan pogrebne maše po visokem pokojniku pa smo zbrali mesto venca 120 din in smo jih poslali za nameravano Baragovo semenišče. — Dne 14. julija je pogorela vas Slevo. Ni velika, saj šteje komaj štiri številke. Danes pa še teh ni. Ostala je ena sama hiša, en hlev in še nekaj, kar naši ljudje imenujejo »paštla«. Sicer prebiva v njej en

človek, a je komaj vredna človeškega bivališča... V noči med sv. Jakobom in sv. Ano je pa tudi pogorela ena sadna sušilnica v hribih tam v Praprotnem za Kalom. Toča je tudi obiskala našo župnijo, pa le bolj na tistem delu, ki je najmanj občutljiv. V hribih in preko srede Kamniške Bistrice. Živina bo pač morala nekaj tednov prej s planin. Samo, da ni hujšega! Bolj zadeta sta pa Črna in sosedni Gozd.

Peče

Novo cesto dobimo tako proti Zagorju, kakor proti Moravčam. Proti Zagorju bo kmalu gotova, morda že letos. In odpadli bodo ti neznosni in težavni klanec in ne bomo več tako odrezani od ostalega sveta.

Količevo

Gasilska četa na Viru je dobila nov, lep prapor. Blagoslov istega je bil 11. julija popoldne. Gasilska četa na Viru je imela že dopoldne ob 10 sv. mašo za rajne člane v Dobu. Popoldne ob 2 je prišla z domžalsko godbo na čelu in v spremstvu sosednjih gasilskih čet k litanijam v Dob. Po litanijah je bil spreved na Vir, kjer je domači župnik blagoslovil prapor in prej imel nagovor, v katerem je gasilskim četam razložil, zakaj časte sv. Florijana in ga imajo slikanega na svojih praporjih. Botra zastavi je bila pri blagoslovu g. Stupica iz Ljubljane.

Po blagoslovu je bila na Zajčevem dvorišču veselica s srečolovom, ki je prinesla gasilski četi na Viru precej čistega dohodka in je minula ob vselem razpoloženju.

V Dob se je vrnil 23. julija t. l. Sotlar Anton, p. d. Makula, posestnik v Dobu. Bil je v preiskovalnem zaporu od 6. aprila t. l., osumljen vsled nepremišljenega govorjenja nekaterih žensk, da je ubil svojo ženo Franciško, o kateri smo poročali, da je bila 23. marca t. l. v veži od nekoga udarjena na glavo tako hudo, da je v par dneh kasneje umrla.

Mi smo bili v začetku mnenja, da Sotlar Anton ni storil tega hudodelstva. Hudobni jeziki, zlasti oni, katerim Sotlar ni všeč zaradi vestnega spolnjevanja verskih dolžnosti,

na mizi, dasi mu ni žal tisočaka za »lušt-nost in hec« s prijatelji. — Skopuhov pa spet ne podpirajmo v otrocih — vendar je skopuških narav malo med njimi. Težko je v denarnem pogledu vplivati na otroke. Saj imamo zmeraj polno besed, kaj je škoda, kaj koristno — a kako vse to malo zaleže, tudi vsi vemo. So pa tudi nekateri mnenja, da ne sme imeti otrok nikoli nobenega denarja v svoje veselje. Če pomislimo na svojo lastno mladost, imamo pa le lepe spomine, ko smo imeli kaj cvenka samo zase. Pustimo se svojim otrokom kaj lepih spominov na njih mladost! Dajmo jim kaj drobiža za kako slovesno priliko, če to zmoremo, a časih le vprašajmo, v kakšen namen je otrok denar potrošil. — Šolski otrok časih tudi kaj vzame — kar prav za prav ni kraja. Vzame sladkor doma, polije mezgo, »rabuta« sadje po vrtovih. Kaj je to? — Mislim, da bolj razposajenost in ljubezen za skrivnosti, ko nagnjenje za tatvino. Seveda bodimo hudi, če zvemo za take prestopke, a nikar naj nas ne boli srce za to, češ, otrok je izprijen. Takih razvad se otrok kesneje otrese in nekaj takih grehov iz mladih let imamo pač mi vsi na vesti. Strogi pa bodimo, če bi jemali otroci denar. Tu je pa že nekaj ko kal za tatvino. — Kako naj se vedemo z otroki v tem primeru, če »kritizirajo« otroci šolo in učne osebe? Ali je naša nujna dolžnost, da jih koj najstrožje zavrnamo?

Kakor je storil neki oče, ko mu je otrok rekel: »En en je rekel to in to.« Oče pa je vzkipele in zavpil: »Kaj? En en? Reči moraš: gospod razrednik profesor doktor ta in ta — če ne dobiš klofuto!« — Kaj je oče s tem dosegel? To, da se je otrok vselej, kadar je zasljal ime svojega razrednika, spomnil na vpitje očeta in na klofuto in je nehote še manj rekel razredniku ko »En en« in za »En en«. — Če se pogovarjamo z otrokom o šoli, pustimo tudi lastno mnenje otroku, čeprav je hude sorte. Naj pove, kako in kaj misli. Nato šele polagoma črtajmo otrokovo obsodbo — in če vemo, da je resnična, jo omilimo, če je krivična, razložimo, da je na svetu pač več vrst ljudi in da ne moremo biti vsi dobri in pravični in prijazni in povejmo za zgled, da je časih tudi on sam krivičen in da ljudje pač nismo svetniki. Šolarji in še posebno šolarice, ki imajo bistrejši dar opazovanja ko fantje, kritizirajo tudi učno snov in način poučevanja. Ne bo greh, če jim kdaj pritrdimo. Otroci, ki ima dar opazovanja, ima tudi pamet; otrok, ki dobro vidi in v sebi drugače misli, kakor sliši, kaže, da bo v življenju samostojnejši ko drugi, da se bo znal uveljaviti, da ne bo vsakemu zaupal in ne vse na slepo verjel. Seveda začne otrok kritike in opazovanja in lastne sodbe izvajati v šoli — kot prvem izven domačem kraju, kjer nastopa sam brez domačih. — Ne zatirajmo v otroku tega

daru; saj smo krvavo potrebni odločnih, samostojnih ljudi, prav posebej pa še mi — Slovenci. Seveda s tem ni rečeno, da bi podpirali kritikovanje šole in učnih oseb. Zmeraj pa razložimo in podprimo z dokazi in zgledi in lastnimi dožitki iz življenja. Tako pa otrok tudi izve, da njegove lastne misli tudi niso zmeraj zlato in ne vse zmeraj pravilne, ampak da se tudi on lahko zmoti in kaj po krivem presodi in obsodi. — Kako se nam je vesti glede verskih dolžnosti s šolarji? Tu naj nas ne bo strah, da bi si vzgajili tercijalke in tercijalce. Zakaj, skoraj noben otrok prav rad ne moli in ne hodi v cerkev, ni se treba torej bati, da bi zašli otroci v pobožnjaštvo le po zunanje in bi zato postali hinavski. Zločinsko bi pa bilo jemati otroku Boga in se doma norčevati iz verskih resnic — kar pa pravi starši in pravi vzgojitelji ne bodo nikoli storili. Molimo z otroci zjutraj in zvečer — tudi lepo slovensko navado, da molimo rožni venec skupno z otroci zvečer, gojimo, če se le dá. Saj se zavedamo: da otroku, ko bo velik, ne bo nihče večji prijatelj ko Bog. In da je spomin na otroško vero iz mladosti, najlepši spomin kesneje v življenju. In če rečemo otroku, ko gre v šolo, naj se mimogrede oglasi v cerkvi in naj se prekriža, ko začne pisati kako nalogo, — če to storimo vsak dan, damo otroku dragoceno s seboj, ki zares nekaj velja in ki blaži otrokovo dušo.

FANTOVSKA KA V GROBLJAH V NEDE- LJO, DNE 12. SEPT. 1937!

**Vabimo vse fante KA
iz kamniške in moravške
dekanije, da se spet ude-
ležijo prvega jesenskega
sestanka KA v Grobljah
v nedeljo, dne 12. sept.
1937 ob 7 uri zjutraj! Vsi
in točno! Bog živi!**

so imeli one dni lahko vest, češ, da so klerikalci še slabši kot mi, ki se ne menimo za vero. Obsodili so Sotlarja tako kot bi bili zraven, ko je svojo ženo ubil. Seveda nista zaostala za temi farizeji »Slovenski Narod« in »Jutro«, ki jih naši ljudje imenujejo jasli brezvercev, iz katerih zajemajo duševno hrano in potuho za svoje nekrščansko življenje.

Sotlar Anton je bil izpuščen iz preiskovalnega zapora, ker ni bilo nikakega dokaza

proti njemu. Seveda tudi tistih prič ne, ki so ga tako ostro obsojale. Sotlar je tedaj prost. Kdo bo pa vrnil njemu dobro ime, ki so mu ga vzeli hudobni jeziki in brezverski časopisi? Kdo mu bo poravnal krivico in žalost, kar je moral pretrpeti v zaporu? Poštenjaki — zdaj govorite!

Jarše

Ni dolgo tega, kar nas je Jaršane po širnem svetu proslavil neki tukajšnji pevski zbor (že dalje časa so ga trezni nazivali pivski zbor). Letošnje kisle pomladansko vreme je te jarške bratce zvabilo južno sonce dol na jug, k toplemu morju, da bi se vsaj enkrat v tej mrzli pomladi ogreli. In so se zbrali kot tiči jeseni ter jo z avtobusom mahnil v toplejše kraje. Morski zrak in toplo sonce je čudovito uplivalo na jarško naravo. Celo spodnji basi so peli prvi tenor. Kako je pa pravzaprav sicer tam doli na jugu bilo, vam bodo že sami povedali. Če so že kaj pozabili, se lahko obrnejo z vprašanjem na tamkajšnjo policijo. Nekaj bo vedel povedati šofer, ki je bil trezen (samo za njega vemo, da je bil trezen) pa tudi uslužbenci avtobusnega podjetja, ki so skozi tri dni po tej vožnji pometali in snajžili avtobus. Za »Naš list« to ni, da bi take stvari podrobno opisoval, ker bi se lahko papir umazal. Iz usmiljenja jim kličemo: Zdravo!

ZLET NA KOROŠKO

Podružnica ZZD v Grobljah je organizirala za svoje člane in svoje prijatelje enodnevni avtobusni zlet v našo prelepo Koroško. Z organizacijo zleta je podružnica vzbudila v okolici veliko pozornost in zanimanje. Prvotno se je računalo, da se bo nabralo udeležencev vsaj za mali avtobus. Čeprav je namreč cena za udeležbo bila majhna (80.— do 90.— din), je vendar to vsota, ki si jo v današnjih časih ne more vsak delavec pritrpati. Deset dni pred zletom se je pa že javilo toliko udeležencev, članov in prijateljev, da ni zadostoval samo en velik avtobus, ampak je bilo takoj treba poskrbeti še drugega in teden dni pred zletom se je to število povzelo nad 60, tako da je bil potreben še tretji avtobus. Ker so pa za dan 1. avgusta, za katerega je bil določen naš zlet, vsa bližnja avtobusna podjetja že oddala avtobuse, je bilo treba nekaterim priglascem udeležbo odpovedati. Tako smo se omejili na število 60. Zleta se je udeležil tudi predsednik centrale ZZD tovariš Preželj.

V nedeljo, dne 1. avgusta ob 6. uri zjutraj sta bila oba avtobusa na kraju odhoda (eden pred kolodvorom v Domžalah in drugi pred Društvenim domom v Grobljah). Ob tem času so bili na mestu tudi vsi udeleženci, razigrane volje in z velikimi upi, da bo vreme lepše, kakor se je kazalo. Bilo je namreč južno in deževno. Vsak je dobil zletniško legitimacijo ter tiskovino z razporedom sedežev. To je pripomoglo, da se je odhod izvršil v dveh-treh minutah ter smo lahko točno po programu odbrzeli proti Mengšu, kjer so vstopili tamkajšnji udeleženci. Pot nas je vodila skozi šenčur, mimo knežjega dvorca na Brdu, skozi Naklo v Trzin. Tu smo se ustavili za četrt ure, da so si udeleženci lahko kupili sadja za pot. Veliki napisi »ZZD Groblje — Na Koroško« so zlasti v Trzinu vzbujali pozornost. Pri Sv. Anji nad Trzinom smo imeli skupno mašo, ki jo je opravil predstojnik misijonišča v Grobljah g. M. Oček. Pri maši smo prepevali ljudske pesmi. Zadnja pesem »Pojte hribje in doline« je na to prvo nedeljo in v taki višini (1026 m) posebno šla iz srca. Blizu cerkve je obmejna postaja, kjer smo uredili vse potrebno za dovoljenje čez mejo. Večina udeležencev je od tu do prelaza Ljubelja (2 km) šla rajši peš,

da je med potjo lahko uživala lepote gorske pokrajine. Na travniku ob cesti se je pasla divja koza s 3 tedne starim mladičem. Je to že skoro svetovno znana udomačena »divja« koza barona Borna z imenom »Rezi«. Udeleženci s fotografskimi aparati so se ji približali na daljavo 1 do 2 m ter jo ujeli na ploščo. Na vrhu Ljubelja je avstrijska obmejna postaja. Tudi tu smo hitro uredili naše potne liste.

Na koroški strani je pričelo deževati in se nam je zastri skoraj vsak razgled. Vendar radi tega razpoloženja v avtobusu ni bilo nič slabše, nasprotno, smeh in melodična koroška pesem se je menjavala skozi celo pot do Borovlj. Ko smo vozili preko Drave, je odmevala kritica pesmi »Po Dravci, po Savci...«. Radi nočnega deževja je Drava bila čisto rumene ilovnate barve. Dvignili smo se do Humperskega gradu, pustili na desni žihpolje, na levi pa Vetrin in smo v nekaj minutah zavozili po asfaltirani cesti v Celovec. Bilo je ob pol 12. Ker smo nameravali pred kosilom obiskati Gosposvetsko polje in Gospo Sveto, smo si naročili v Celovcu kosilo ob pol 2 ter takoj nadaljevali vožnjo 8 km severno od Celovca na naše slavno Gosposvetsko polje. Ustavili smo se pred vojvodskim stolom, kjer smo vsi izstopili in si ogledali od blizu znameniti spomenik slavne slovenske koroške preteklosti. Ob pol 1 smo bili že v cerkvi pri Gospej Sveti. Stara, velika in toli znamenita cerkev, je napravila na vse udeležence silen vtis. Posebno prijetno je bilo, da nam je čuvar Gospe Svete, g. kanonik Feinig, Slovenec, z vso ljubeznivostjo in živahnostjo razložil premnoge znamenitosti te cerkve. Pred velikim oltarjem smo opravili kratko pobožnost z nagovorom g. kanonika ter zapeli nekaj Marijinih pesmi. Ko smo si še ogledali veliki zvon, vlit iz turških topov, smo odbrzeli nazaj v Celovec ter se ustavili pred velikim poslopjem Kolpingove hiše (Kolpinghaus). To je nekak katoliški rokodelski dom, kjer smo se člani in prijatelji krščanske ZZD čisto domače počutili. Čč. sestre, ki vodijo gostišče tega doma, so nam med tem tu pripravile kosilo. Do 3 ure smo se kar dobro opomogli. Kljub dežju smo si hoteli ogledati Vrbsko jezero, kjer so se za ta dan delale velike priprave za športno prireditev in

umetno razsvetljavo jezera. Obala pri jezeru je bila sicer lepo okrašena in prav tako okrašena sta čakala ob pomolu 2 parnika, toda ljudi ni bilo. Dež je preprečil vse današnje prireditve. Nas pa humor ni prav nič minil in nekateri so na vsak način hoteli, da se vozijo z vrtljakom, ki je povezan sameval na obali. Vrnili smo se v Celovec, kjer je bil razhod za poldrugo uro. Ob pol 6 smo došli, da se odpeljemo. Tega smo se tudi držali. Dež je nehal in ko smo pri humperskem gradu dospeli nad Dravo, smo imeli vsaj na del slovenskega Roža prelep razgled. V najhujših klancih pred vrhom Ljubelja smo nekateri spet izstopili in šli peš do meje. V Trzinu smo dospeli ob pol 9. Vesela pesem je privabila mnoge Tržičane okoli naših avtobusov, ki so se tu spet za nekaj minut ustavili. Čim bolj smo se bližali zaključku vožnje, tem pogostejše so se slišali vzkliki: »Škoda, da bo že konec prijetne vožnje!«

J. Molj — biseromašnik

Janez Molj — biseromašnik! Kdo kamničanov še ni videl s prožnimi koraki stopati postarnega duhovnega gospoda po kamniških ulicah. Tujec bi mislil, da je to župnik katere sosednjih župnij, ne pa že dolgo upokojeni biseromašnik Janez Molj. Da, prav te dni je obhajal svoj 60-letni jubilej mašništva. Cerkijani, kjer je biseromašnik doma, so ga vabili, da bi na istem oltarju kot novo mašo ponovil tudi biserno, vabili so ga Trzinci, kjer je nazadnje deloval in bil tako zelo priljubljen, veselili smo se Kamničani, med katerimi kot upokojenec že več let živi, da bomo vendar enkrat doživeli izredno biseromašniško slovesnost. Za koga naj se odloči? Jubilant ni mnogo premišljeval. Kakor je bilo vse njegove življenje skromno in tiho, tako je tudi sedaj storil. S par svojimi duhovnimi sobratmi se je dne 27. julija odpeljal na Brezje in tamkaj v tihozi božjepotne cerkve na oltarju njemu tako drage Marije Pomočnice opravil svojo biserno mašo.

Njegove dušno-pastirske službe niso bile lahke: Rovte, Trzin, Smlednik, Bela Peč, Stranje, Sostro in končno Trzin. Toda njegova gorenjska narava, redno in preprosto življenje, njegov vedno veder značaj, ga je ohranil še v 86. letu življenja tako krepkega in zdravega. Čudovito je, kako pozorno zasleduje vsakodnevne dogodke. Čeprav mu je glavo že pobelil »sneg«, še vedno igra na njegovem svežem obrazu prijazen smeh. Zna pa biti tudi odločen in pove tudi resnico kar v obraz, pa tako, da mu še zameriti ne moreš. O njegovi darežljivosti pa bi mogli siromaki in cerkve marsikaj lepega povedati. — K izrednemu slavlju, ki ga je v svoji preveliki skromnosti ohranil le Gospodu, pa naj sprejme vsaj tako naše najpripronejše čestitke. — Bog mu naj navrže še toliko let, da bomo čez 10 let z njim mogli obhajati železo-mašni jubilej.

Ako potrebujete

DOBRE PEČI
in štedilnike

oglasite se

pri Franc Kosmaču

(cesta na Moste)

v VELIKEM MENGŠU

**Dobite najboljše in najcenejše
peči, izdelane od strokovnjakov,
zato brez konkurence v delu
in ceni. — Proti jamstvu tudi
na odplačila.**

Otroški kotiček

MED ŠMARNIMI MAŠAMI

Saj veste, katera doba je to. To je čas od Velikega do Malega šmarna. Dva pomenljiva Marijina praznika sta ta dva dneva.

Prvi nam s svojo slovesnostjo pripoveduje, kako je šla Marija v svojo slavo. Kateri te je, Devica, v nebesa vzel in v nebesih kronal, kakor to reč povemo v sv. rožnem vencu. Drugi praznik nam pa oznanja, da je bila svetu rojena tista močna žena, ki je po božjem določilu kači glavo strla...

Poletna vročina je že deloma pri kraju. Tudi dela na polju in na travnikih ni več toliko in ne toliko neugnanega. Zato naši ljudje v tem času radi hodijo na božja pota, obiskujejo razne Marijine romarske cerkve. Morebiti bodo tudi vas vzeli s seboj.

Božja pota obiskovati je naša lepa in starodavna navada. V prejšnjih časih so hodili ljudje večidel peš, danes navadno z vozom ali z železnico. Božja pota obiskovati ni samo oddih in zabava, ampak je združeno z deli pokore in zatajevanja. Navadno prejmemo na božjem potu sv. zakramente, več molimo kakor navadno doma, zadevajo nas razne zoprnosti in nevšečnosti, pa jih ne sprejemamo z jezo in kletvijo, ampak kolikor mogoče mirno in ravnodušno. Take zoprnosti bi bile: dolga pot, velika gneča v romarski cerkvi, pičlo spanje in podobne zadeve in zadevice.

Striček je tega mnjenja, da bodo morebiti vaši domači tudi vas vzeli s seboj na božjo pot. In vam k temu veselemu dogodku vaših mladih dni že naprej častita. Samo to glejte, da se bodo res izkazali vrednih romarske časti.

Kdor misli na potu dražiti svoje dobre starše, kdor se misli obnašati surovo in neotesano, kdor se misli z domačimi ali s tujimi romarji prepirati, kdor se misli na božjem potu prav pošteno napiti, tisti naj raje doma ostane. V tujem kraju niste doma. Zato se skrbno držite svojih domačih. Kar je tujega pustite na miru. Na božjo pot hoditi pijančevati, krasti ali iskati priložnosti za zdražbo in prepir — nak! — to ni romarsko in ne človeško, tako vedenje je divjaško. Taki ljudje hodijo, kakor pravi naša slovenska prislovica, na božjo pot Bogu na pot.

Striček vam želi na vaših romarskih potih obilo milosti in blagoslova božjega...

TINČEK NA BOŽJI POTI

»No, naj pa bo,« so rekli doma pri Polenčevih, »ker si bil v šoli priden, naj se ti zgodi, kar želiš. V nedeljo boš šel z mamo k Mariji Pomagaj.«

Tinček je bil tega naznanila tako vesel, da se je kar na mestu dvakrat na glavo postavil.

»Pameten bodi, pameten,« so ga začeli poučevati domači, »če boš na božji poti tak, se ti bodo vsi ljudje smejali in na ves glas bodo vpraševali, kje so taki telički doma.«

Še dosti hitro je Tončka srečala pamet. Zato je pa s toliko večjo vneto prešteval, koliko dni je še do nedelje, kakšno obleko bo

Piše striček Podgorski,
p. Stahovica pri Kamniku.

vzel s seboj na božjo pot in seveda je moral vsem svojim mladostnim tovarišem oznaniti, kam bo v nedeljo šel, koliko časa ga ne bo nazaj in tudi, če jim bo kaj dolgčas po njem. Otročaji bi bili pa najraje vedeli, kaj jim bo Tinček prinesel za odpustek.

a odpustek? »Kaj pa je Tinček vedel, kaj bi komu kupil in kaj bi bilo najbolj všeč Tramninčevemu Mihi, s čim bi najbolj razveselil Tomažinovega Jaka in kaj naj bi prinesel Kosmačevemu Francetu.

Dolgo so se vlekli dnevi tistega tedna, no, naposled so se le predramili farni zvonovi in oznanili s svojo tako zaželjeno pesmijo, da se bliža Gospodov dan.

Dr. A. B. JEGLIČU POKOJNEMU NADSKOFU

Zajokali so vrhovi,
zajokala je ravan...
Tebe pa ni več med nami,
šel si gledat večni dan.

Oh, kako si vse nas ljubil!
Najbolj pa naš mladi rod.
Oh, kako si vneto prosil:
»Blagoslovijaj vas, Gospod!«

*

Zdaj ni Te več... Tvoj duh med nami
pa še živi in še bedi.
Z ljubeznijo, z besedo krepko
za resno delo nas bodri.

A mi po tebi hrepenimo:
Ti v Bogu našel mir si svoj,
tam prosi, prosi, srčno prosi,
da snidemo se vsi s Teboj!

Slavka.

Tinček se je peljal z vlakom. Prvič z vlakom! Joj, kako je to šlo! Saj domača kobilica dobro teče, sosedov vranec jo kar težko dohaja. A vlak! O, to je še vse nekaj drugega in drugačnega!

»Fant, drži se me!« se je glasilo materino povelje na Otočah. Tinček je gledal neštivilno trumo ljudi, ki se je vsipala iz vlaka in je videl, da bo pač najbolje, če se tega opomina resno poprime. Doma bi tega ne storil, o doma nikdar ne! Tukaj pa. Kam bo pa šel, če ga val množice objame in ne bo videl v njej znanega človeškega obraza!

Cez dobre pol ure in še malo čez je že stal Tinček pred mogočno cerkvijo Matere božje. Ali jo je gledal! Še bolj so ga pa zbudile v oči tiste majhne hišice tam okrog cerkve. Koliko je tam videl lepega in prelepega! Kar koj je začel premišljevat, kaj bo dobil Miha, kaj bo nesel Jaku in kaj bi namenil Francetu...

Z materjo sta stopila v cerkev. Tinčkove misli pa so ostale zunaj cerkve. Tam pri odpustkih. In gledal je vse tri svoje tovariše, kako se bodo čudili bogatim darilom...

Po božji službi sta si z materjo poiskala nekaj okrepčila. Potem pa nad odpustke!

Mati je nabrala nekaj podobic. Nobenega konjička, ne trobente, ne kake druge igračke, na katerih je viselo skozi celo mašo Tinčkovo oko...

Nič kaj dobre volje ni stopal Tinček nazaj na postajo. Oh, da! Težave, romarske težave!

»Ko bom velik in bom sam imel denar,« tako je sklenil sam pri sebi, »takrat bom pa sam šel na božjo pot in bom sam kupil, kar bom hotel. Takrat se pripravite, Jaka in Miha in Francelj, kaj vam bo Tinček kupil in prinesel!«

Pa so res prišla tista leta. Tinček je postal velik Tine. Šel je k Mariji Pomagaj, a tudi takrat ni prinesel svojim tovarišem ne konjička, ne trobente, ne kake druge vabljuje in manljive robe.

Druga leta, drugačne misli...

VRSTA NAŠIH MOŽ

Na lepi razgledni višini nad rovsko župnijo se razprostira hribovska župnija Vranja peč. Tu sta delovala dva župnika, ki vsak po svoje zaslužita, da ju omenimo tudi v našem spisu. Prvi je že zelo pozabljeni zgodovinar Janez Parapat, drugega se bo pa sedanjí rod še spominjal; je namreč mladinski pesnik France Krek. Še sedaj boste našli nekatero njegovo pesemco natisnjeno na straneh vaših šolskih čitank.

Odtod se podajmo v župnijo Homec z lepo Marijino cerkvijo na prijaznem gričku sredi kamniškega polja. Kakor nekaj blejski otok na suhem, tak se mi dozdeva Homec v kamniški okolici. Tu je prišel na svet vzgojeslovni pisatelj in dolgoletni šolski nadzornik Gabršek Franc. Omeniti moramo tu še pok. župnika Valentina Bernik, ki je dalj časa na Homcu deloval in tu napisal čedno število cerkvenih govorov. Pozneje, ko je služboval v Komendi, pa je izdal lepo širnično knjigo »Marija in sv. maša« ter »Roženvenške šmarnice«. Njegov naslednik, gospod župnik Anton Mrkun pa je napisal poleg drugih branja in uvaževanja vrednih knjig tudi za Homčane važno knjigo »Zgodovina homške župnije«.

Mimo homškega postajališča jo bomo mahili kam po pešpoti do Komende. Ko imenujemo to župnijo, se bo gotovo vsak nekaj spomnil na ondotnega znamenitega dušnega pastirja Petra Pavla Glavarja. Saj ga gotovo vsi poznate iz dr. Pregljeve povesti, ki jo je pred leti izdala družba sv. Mohorja. Morebiti ste že videli prelepo cerkev v Tuninah. Graditelj te cerkve je omenjeni komendski župnik. Napisal je tudi več gospodarskih knjig, ki so pa ostale v rokopisu. Tudi s šolskim poukom je začel sejati seme plemenite izobrazbe med komendsko ljudstvo. V Komendi se je rodil tudi nabožni pisatelj Valentin Lah, katerega so roparji v bosenski Dubici l. 1886 ubili. Med živimi komendskimi rojaki pa omenimo skladatelja dr. Josipa Čerina, ki je kot nadučitelj sin zagledal v Komendi luč belega dne in pa ondotnega dolgoletnega župana, Andreja Mejača, ki je s svojo marljivostjo rešil in otel pozabljenosti že nekateri drobci komendske zgodovine. Prav v isti namen deluje tudi z vso marli-

vostjo in resnostjo sedanji komendski župnik g. Zabukovec Janez. Nazadnje povejmo še to, da je v komendski šoli zajemal prve nauke učenosti mož, čegar ime s spoštovanjem izgovarja ne samo vsak Slovenec in Slovan, ampak tudi drugi narodi, — saj veste tudi vi, kdo je ta mož, — dr. Janez Evangelist Krek.

STRICKOVA POŠTA

No, vsaj par mojih ljubljenih nečakov se je spet oglasilo, toliko da strček popolnoma ne obupa nad vami vsemi. Samo eno bi vas vse strček prosil in prav lepo prosil. Kupite časopis zadosti zgodaj, pazljivo ga preberite, potem pa svoje odgovore in pisma takoj strčku pošljite. Nekateri čakate do zadnjega dne. Zakaj!? Zapomnite si: **Kar hitro močete!**

UGANKA

Be, ca, ca, ca, ce, če, čí, da, de, gle, ha, i, ka, la, lja, li, lo, ma, nar, ne, ni, ni, nost, o, pra, ri, ro, slu, sta, stil, ve, vi, vi, vič, za, za, za, žek.

Iz teh zlogov napravi enajst večzložnih besed, ki naj imajo sledeče pomene: Lepa čednost, jedilno orodje, uradno poslopje, žensko ime, nepravna mati, kar dobiš za storjeno delo, ime iz križvega pota, drugo ime za uganko, dan v tednu, del hišne oprave, stroj za čiščenje. — Prvi zlogi pravilno zadetih

besed povedo znan pregovor. Pravilne rešitve pošljite do 25. avgusta na stričkov naslov.

Počitnice imamo. V počitnicah vas vzamejo domači s seboj na kako bližnjo ali daljno božjo pot. Naslov naloge se bo glasil: **Na božjo pot.** Popišite, kam ste šli, kako ste hodili (peš, z vozom ali z vlakom), kaj ste videli, morebiti kaj izrednega doživeli. Tudi te popise pošljite do zgoraj naznačenega dne.

REŠITEV UGANKE

v zadnji številki »Našega lista«

Če vzamete iz predmetov tiste črke, katere vam kažejo fantovi redi v spričevalu, dobite v rešitvi povedano, da je bil ta učenec **n e p a z l j i v.**

Tako sta rešila tudi: Koncilja Anton v Topolah pri Mengšu in Kovač Minka iz Studenca pri Dobu.

O misijonski razstavi je poslal čeden spisek Koncilja Anton. Vse mu je bilo zelo všeč. Najbolj ga je zanimal misijonski film, iz katerega je spoznal, s kakšnimi težavami se morajo boriti misijonarji pri svojem res apostolskem delu. Zelo ga je veselila tudi obilna udeležba na misijonski razstavi, ki mu je povedala, da je naš narod še veren in za misijonsko delo navdušen.

G. Žreb pa je pokazal svojo naklonjenost do nečakinje Kovač Minke iz Studenca in ji iznova naklonil izžrebano darilo.

Uredba o minimalnih mezdah

Člen 1.

1. Minimalne mezde nekvalificiranih delavcev (delavk) znašajo na uro v dinarjih:

V strokah navedenih v čl. 2. te odredbe pod	Za delavce (delavke) v star. nad 18 l. v industriji ne glede na kraj ter v trgovini in obrti v krajih s pod 5000 prebiv.	v trgovini in obrti v krajih s pod 5000 prebivalci	Za delavce (delavke) v starosti pod 18 let
a	3.—	2.75	2.50
b	2.75	2.50	2.25
c	2.50	2.25	2.—

2. Za stroke navedene v čl. 3. te odredbe ne veljajo te minimalne mezde.

3. Za stroke navedene v čl. 4. te odredbe se minimalna mezda ne predpisuje.

4. Za odmero višine minimalne mezde je mero dajen kraj obratovanja, ne pa sedež podjetja.

5. Kot industrijska podjetja se smatrajo ona, na katera se nanaša § 32., odst. (1), zakona o obrti.

Člen 2.

1. Po lestvici, navedeni pod a) razpredelnice v čl. 1., odst. (1), te odredbe, se odredajo minimalne mezde za naslednje stroke:

Rudarstvo; lomljenje, drobljenje in izbiranje kamna, peska, gramoza; kopanje gline, kaolina, peska; cementarne; apnenice; topilnice, livarne in valjarne železa, bakra in drugih kovin, livarne železa; izdelovanje žice; izdelovanje in popraviljanje finih armatur, aparatov, instrumentov itd.; izdelovanje predmetov iz plamenitih kovin; izdelovanje, popraviljanje, montiranje in demontiranje strojev, konstrukcij, kotlov, rezervoarjev, dvigal itd.; izdelov. kemičnih izdelkov; izdelov. barv, lakov, firneža, kita, črnila, mazil, lepil, pečatnega voska, krede itd.; predelovanje katrana in smole; destiliranje lesa, pridobivanje oglja, tanina in drugih ekstraktov; izdelovanje nitroceluloznih in podobnih izdelkov (iz celuloide, kabela, koloduma itd.); predelovanje nafte, mineralnih olj itd.; izdelovanje mazil, mazilnih olj; topilnice loja in masti; svečarne, milarne; plinarne, električne centrale; pivovarne; izdelovanje slada, spirita in kvasa; tiskarne, fotografija; izdelovanje klišejev, pečatov, tiskarskih plošč itd.; gravirji; dimnikarji; dezinfekcijski zavodi; pogrebni zavodi.

2. Po lestvici, navedeni pod b) razpredelnice v čl. 1., odst. (1), te odredbe, se odredajo minimalne mezde za naslednje stroke:

Kiparstvo; klesarstvo; izdelovanje cementnih izdelkov in umetnega kamna; izdelovanje mlinskih kamnov, brusov itd.; lončarstvo; steklarne; brušenje, jedkanje, slikanje, oblaganje, ali podobno obdelovanje stekla; izdelovanje in obdelovanje li-

tega železnega in kovinskega blaga; kovačnice orodja, srpov, kos itd.; plinarne, izdelovanje vijakov, zakovic, žebeljev, verig in drugih kovanih predmetov; kovači, kolarji; kotlarji; zavodi za kovanje, tiskanje in stiskanje kovin; izdelovanje ključavničarskih izdelkov; ključavničarji; instalaterji kurjav, sanitarnih naprav, vodovoda, plina, dvigal, električnih napeljav in naprav ter podobnih instalacij; predelovanje pločevine v kuhinjski pribor, svetlobne objekte, škatle, sode, peči, galantarijske predmete in podobno; pocinkanje in emajliranje pločevine in predmetov; predelovanje žice v mreže, vrvi, žičnike, igle, zaponke itd.; izdelovanje kablov, izolirane žice, vrvi, elektrotehničnih instalacij predmetov, baterij, akumulatorjev itd.; izdelovanje predmetov iz kovinskih spojin; galvanoplastika; puškarji; mehaniki; strugarji; izdelovanje in popraviljanje električnih strojev in naprav; fini mehaniki; izdelovanje in popraviljanje klavirjev, orgel, harmonijev, glasbil, gramofonov, gramofonskih plošč itd.; izdelovanje in popraviljanje prevoznih sredstev (čolnov, letal, koles, vozov, avtomobilov, karoserij itd.; izdelovanje farmacevtskih, kozmetičnih, parfumerijskih in podobnih izdelkov; voščarji, medičarji; predilnice, tkalnice, aperture, barvarne in tiskarne tekstilnega blaga; izdelovanje vate; izdelovanje sukanca; izdelovanje celuloze, papirja in lepenke; predelovanje in konfekcije papirja; kartonaže; knjigoveznice; izdelovanja usnja; izdelovanja gumijastih predmetov; izdelovanje čevljev in druge obutve; izdelovanje jermenarskih, torbarskih in usnjatih ali podobnih galanterijskih predmetov; tapetniki in dekoraterji; tesarji; impregnacija lesa; izdelovanje pohištva razen upognjenega, ležalnih in vrtnih stolov ter podobnih množinskih predmetov; izdelovanje lesenih stavbenih delov, lesenih modelov; mizarji; izdelovanje ščetk in metel; izdelovanje košar in drugih pletenih predmetov; izdelovanje glavnikov in drugih predmetov iz celuloide, roga in kosti; pekarne; slaščičarne; izdelovanje cikorijske, surogatov za kavo, žitne kave; praženje kave; mlinci za dišave; izdelovanje ribjih, mesnih in zelenjadnih konserv; predelovanja mesa; klavnice; mesarji in klobašarji; čiščenje črev; predelovanje mleka; izdelovanje likerjev, žganja sokov, esenc itd.; izdelovanje sodavice, brezalkoholnih pijač itd.; izdelovanje kopališča, krznarji; kemično čiščenje in barvanje octa; izdelovanje in pridobivanje ledu; zdravilišča, perila in obleke; pralnice; zavodi za čiščenje stanovanj in pohištva ter za shranjevanje preprog in pohištva; gradnja, vzdrževanje, popraviljanje cest, mostov, železnice, vodogradnje; tlakovanje in asfaltiranje; gradnja nad zemljo, zidarstvo in gradbeno tesarstvo, studenčarstvo, krovstvo, polaganje podov in zidnih oblog; slikarstvo; čiščenje oken, portalov itd.; brivci, frizerji, zavodi za negovanje telesa; trgovine, denarni zavodi, zavarovalnice; trgovinske in podobne pisarne; kinematografi.

(3) Po lestvici, navedeni pod c) razpredelnice v čl. 1., odst. (1), te odredbe, se odredajo minimalne mezde za naslednje stroke:

Gojenje perutnine; vrtnarstvo; opekarne; izdelovanje šamotne opeke; vrvarne; izdelovanje pletenin na tvorniški način; izdelovanje čipk, vezenin, posametrije in umetnega cvetja; gozdna dela; žage; rezanje in cepanje drv; izdelovanje lesne volne; sodarji; drobljenje in mletje lesne skorje; izdelovanje parketov, lesenih rolojev in žaluzij, čepov, palic in državcev za dežnike, lesenih klincev; izdelovanje predmetov iz plutovine; mlinci; izdelovanje testenin; izdelovanje biskvita, kekasa itd.; izdelovanje čokolade, kakava, kandidov in drugih sladkornih predmetov; sušenje in vkuhanje eliv in drugega sadja; izdelovanje marmelade; črpanje in pripravljanje mineralne vode; izdelovanje perila, steznikov, kravat in podobno; izdelovanje obleke; izdelovanje klobukov, slamnikov, kap, tulcev; modistke; izdelovanje rokavic; industrije in obrti, ki niso navedene v tem členu, niti v členih 3. in 4. te odredbe, ter se tudi po upoštevanju določb člena 5. ne dajo uvrstiti v doslej navedene stroke v čl. 2. in tudi ne v stroke po členih 3. in 4. te odredbe.

Člen 3.

V strokah: izdelovanje pletenin na netovarniški način; izdelovanje kopit in podpetnikov, struženje lesa in izdelovanje drobnih in galanterijskih lesenih predmetov, kakor igrače, suha roba itd., ne glede na način izdelovanja; izdelovanje upognjenega pohištva, ležalnih in vrtnih stolov in podobnih množinskih predmetov, ne glede na način izdelovanja — znaša minimalna mezda ne glede na kraj nja; izdelovanje in popraviljanje dežnikov in sonč-obratovanja za delavce (delavke) v starosti nad 18 let 2 din na uro, za delavce (delavke) v starosti pod 18 let pa 1.80 din na uro.

Člen 4.

Minimalne mezde se ne odredajo: Za gostilniška podjetja po § 76. zakona o obrti, monopolne tovarne, izdelovanje razstreliv, cestne železnice, nakladanje in raztovarjanje blaga ter za rudarska združna podjetja, ki zaposlujejo samo člane.

Člen 5.

Poimenovanje posameznih gospodarskih strok je izvedeno skladno z nevarnostno tabelo, izdano z naredbom ministra za socialno politiko in narodno zdravje z dne 29. sept. 1934, St. št. 42.546 (»Sl. list« št. 698/92 ex 1934). V primerih, kjer obstoji dvom o uvrstitvi podjetja v pripadajočo stroko po tej odredbi, je mero dajna uvrstitve po nevarnostni tabeli. V obratih, ki obratujejo v oddelkih, kateri spadajo v razne stroke po tej odredbi, oziroma po imenovanju nevarnostni tabeli, se plačujejo minimalne mezde, ki pripadajo dotičnim strokam, ako so ti oddelki samostojni. Ako pa ti oddelki niso samostojni in se delavci (delavke) uporabljajo v obeh ali v več strokah, se plačuje višja minimalna mezda.

Člen 6.

Za kvalificirano delavstvo in vajuence ne veljajo minimalne mezde, odredene s to odredbo, temveč se bodo mezde za kvalificirano delavstvo in odškodnine za vajuence odredile kasneje. Vendar pa se kvalificiranemu delavstvu ne smejo plačevati nižje mezde od mezd, določenih s to odredbo za nekvalificirano delavstvo v dotični stroki.

Člen 7.

Zaslugek delavcev, ki delajo v akordu, ne sme biti manjši od zasluga, ki se mora po tej odredbi plačevati za urno delo.

Člen 8.

1. Za osebe, ki dobiva plačo mesečno, se določi mesečna plača s 25 dnevnimi plačami, za osebe, ki dobiva plačo letno, pa se določi letna plača s 300 dnevnimi plačami.

2. Delavcem, ki dobivajo na račun plače hrano in stanovanje, se zaračunava hrana z 8 din na dan, stanovanje pa z 2 din na dan.

Člen 9.

Ta odredba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenem listu kralj. banske uprave dravske banovine«.

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU

registr. zadruga z neomejeno zavezo

(Šutna št. 22 - v lastni hiši)

Nove vloge, prosto plačljive, obrestuje po 3%, vezane po dogovoru.

Jamstvo presega večkratno vrednost vseh vlog.